

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 17 juli 2014*

”Fördragsbrott — Egna medel — Uppbörd av importtullar i efterhand — Medlemsstaternas finansiella ansvar — Icke-exporterade sockeröverskott”

I mål C-335/12,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 258 FEUF, som väckts den 13 juli 2012,

Europeiska kommissionen, företrädd av A. Caeiros, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Portugal, företrädd av L. Inez Fernandes, J. Gomes, P. Rocha och A. Cunha, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden T. von Danwitz samt domarna E. Juhász (referent), A. Rosas, D. Šváby och C. Vajda,

generaladvokat: P. Cruz Villalón,

justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 12 december 2013,

och efter att den 6 mars 2014 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: portugisiska.

Dom

- 1 Europeiska kommissionen har yrkat att domstolen ska fastställa att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 10 EG, artikel 254 i Akt om anslutningsvillkoren för Konungariket Spanien och Republiken Portugal och anpassningarna av fördragen (EGT L 302, 1985, s. 23; svensk version: Handlingar om anslutning till Europeiska gemenskaperna, 1987, volym II, s. 25) (nedan kallad anslutningsakten), artikel 7 i rådets beslut 85/257/EEG, Euratom av den 7 maj 1985 om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 128, s. 15), artiklarna 4, 7 och 8 i kommissionens förordning (EEG) nr 579/86 av den 28 februari 1986 om närmare bestämmelser om lagren av sockerprodukter per den 1 mars 1986 i Spanien och Portugal (EGT L 57, s. 21), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EEG) nr 3332/86 av den 31 oktober 1986 (EGT L 306, s. 37) (nedan kallad förordning nr 579/86), artikel 2 i rådets förordning (EEG) nr 1697/79 av den 24 juli 1979 om uppbörd i efterhand av import- eller exporttullar som inte har utkrävts av gäldenären, för varor som hänförs till ett tullförfarande som medför skyldighet att betala sådana tullar (EGT L 197, s. 1) och artiklarna 2, 11 och 17 i rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1552/89 av den 29 maj 1989 om genomförande av beslut 88/376/EEG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 155, s.1; svensk specialutgåva, område 1, volym 4, s. 41), genom att de portugisiska myndigheterna har underlåtit att ställa ett belopp om 785 078,50 euro, för avgifter avseende icke exporterade sockeröverskott, till följd av Portugals anslutning till Europeiska gemenskapen, till kommissionens förfogande.

Tillämpliga bestämmelser

- 2 I artikel 254 i anslutningsakten föreskrivs följande:

”Varje lager av produkter som är i fri rörlighet på Portugals territorium den 1 mars 1986 och som kvantitetsmässigt överskrider vad som kan anses motsvara ett normalt försäljningslager måste elimineras av Portugal på landets bekostnad enligt gemenskapsförfaranden och inom de tidsgränser som skall fastställas enligt villkoren i artikel 258. Kriterierna för vad som är ett normalt försäljningslager skall fastställas för varje produkt på grundval av de speciella kriterierna och målen för varje gemensam organisation av marknaden.”

- 3 Artikel 371 i anslutningsakten har följande lydelse:

”1. Beslutet av den 21 april 1970 om att ersätta medlemsstaternas finansiella bidrag med gemenskapens egna medel ... skall tillämpas enligt artiklarna 372-375.

2. Varje hänvisning till beslutet av den 21 april 1970 i artiklarna i detta kapitel skall tolkas som en hänvisning till rådets beslut av den 7 maj 1985 om gemenskapens ordning för egna medel från och med datum för det beslutets ikraftträdande.”

- 4 I artikel 372 första stycket i anslutningsakten föreskrivs följande:

”De inkomster som betecknas ’jordbruksimportavgifter’ och som omnämns i artikel 2 a första stycket i beslutet av den 21 april 1970 skall också innefatta inkomster från varje belopp som konstaterats vid import i handel mellan Portugal och övriga medlemsstater och mellan Portugal och tredje land enligt artiklarna 233–345, artikel 210.3 och artikel 213.”

5 Artikel 2 i beslut 85/257 har följande lydelse:

”Följande inkomster skall utgöra egna medel som redovisas i gemenskapernas budget:

- a) Avgifter, bidrag, utjämningsbelopp, fyllnadsbelopp eller liknande som fastställts eller kommer att fastställas av gemenskapernas institutioner för handel med tredje land inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken, samt även bidrag och avgifter som föreskrivs inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för socker.
- b) Tullar och andra avgifter enligt Gemensamma tulltaxan som fastställts eller kommer att fastställas av gemenskapernas institutioner för handel med tredje land.”

...”

6 Artikel 7.1 i beslutet har följande lydelse:

”Gemenskapernas medel enligt artiklarna 2 och 3 skall uppbäras av medlemsstaterna enligt deras nationella lagar och andra författningar, vilka i förekommande fall skall anpassas för detta ändamål. Medlemsstaterna ska hålla dessa uppgifter tillgängliga för kommissionen.”

7 I artikel 2.1 i rådets beslut 88/376/EEG, Euratom av den 24 juni 1988 om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 185, s. 24) föreskrivs följande:

”Följande inkomster skall utgöra egna medel som redovisas i gemenskapernas budget:

- a) Avgifter, bidrag, tilläggs- eller utjämningsbelopp, fyllnadsbelopp eller liknande som fastställts eller kommer att fastställas av gemenskapernas institutioner för handel med tredje land inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken, samt även bidrag och avgifter som föreskrivs inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för socker.
- b) Tullar och andra avgifter enligt gemensamma tulltaxan som fastställts eller kommer att fastställas av gemenskapernas institutioner för handel med tredje land samt tullavgifter på varor som omfattas av Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen.

...”

8 I artikel 8.1 i beslutet anges följande:

”Gemenskapens egna medel enligt artikel 2.1 a) och b) skall uppbäras av medlemsstaterna enligt deras respektive nationella lagar och andra författningar vilka vid behov skall anpassas för att uppfylla gemenskapsbestämmelsernas krav. ... Medlemsstaterna skall ställa medlen enligt artikel 2.1 a)–d) till kommissionens förfogande.”

9 Artikel 1 i förordning nr 1697/79 har följande lydelse:

”1. I denna förordning fastslås regler för de behöriga myndigheternas uppbörd i efterhand av import- eller exporttullar som av någon anledning inte har utkrävts av gäldenären för varor som hänförs till ett tullförfarande som medför skyldighet att betala sådana tullar.

2. I denna förordning gäller följande definitioner:

a) tillämpningen av tullar och avgifter med motsvarande verkan samt jordbruksavgifter och andra avgifter som fastställts inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller tillämpliga särskilda ordningar i enlighet med artikel 235 i fördraget gäller för vissa varor som framställts genom bearbetning av jordbruksprodukter,

...

c) bokföring: den administrativa rättshandling varigenom de import- och exporttullar som skall uppbäras av de behöriga myndigheterna behörigen fastställs.

d) tullskuld: en fysisk eller juridisk persons skyldighet att betala de import- eller exporttullar som gäller för varor för vilka sådana tullar utgår enligt gällande bestämmelser.”

10 I artikel 2 i förordning nr 1697/79 föreskrivs följande:

”1. Om de behöriga myndigheterna konstaterar att gäldenären inte har debiterats hela eller en del av den import- eller exporttull, som enligt lag skall betalas för varor som har deklarerats i ett tullförfarande som medför skyldighet att betala sådana tullar, skall de inleda ett förfarande för att uppbära de tullar som inte har inbetalats.

Detta förfarande kan emellertid inte inledas efter utgången av en treårsfrist som inleds samma dag som den tull som ursprungligen ålagts gäldenären bokförs eller, om sådan bokföring inte skett, den dag när tullskulden för varan i fråga uppkom.

2. Förfarandet enligt punkt 1 avseende uppbörd skall inledas med att den berörde underrättas om den import- eller exporttull som han är skyldig att erlägga.”

11 Artikel 1 i rådets förordning (EEG) nr 3771/85 av den 20 december 1985 om lager av jordbruksprodukter i Portugal (EGT L 362, s. 21) har följande lydelse:

”Denna förordning fastställer allmänna bestämmelser för tillämpning av artikel 254 i anslutningsfördraget.”

12 I artikel 8 i förordning nr 3771/85 föreskrivs följande:

”1. Det bör föreskrivas att dessa anpassningar kan antas av kommissionen enligt det förfarande som föreskrivs i artikel 38 i rådets förordning nr 136/66/EEG av den 22 september 1966 om upprättandet av en gemensam organisation av marknaden för oljor och fetter [(EGT 1966, 172, s. 3025)] eller i motsvarande artiklar i andra förordningar om gemensam organisation av marknaden som påverkas av de särskilda ordningarna.

2. Tillämpningsföreskrifterna i punkt 1 avser särskilt

a) fastställande av det i artikel 254 i anslutningsakten avsedda lagret av produkter som kvantitetsmässigt överstiger ett normalt försäljningslager,

...

d) förfarandet för avyttring av överskottsprodukterna.

3. De tillämpningsföreskrifter som avses i punkt 1 kan omfatta följande:

...

c) påförande av skatt i de fall när den som berörs inte iakttagit förfarandet för avyttring av överskottsprodukterna.”

13 I skäl 2 i förordning nr 579/86 anges följande:

”Eftersom det finns risk för spekulation i de nya medlemsstaterna när det gäller socker och isoglukos, vilka är lagringsbara produkter för vilka exportbidrag har fastställts, bör det fastställas bestämmelser om lagren per den 1 mars 1986 ... i Portugal.”

14 Skäl 6 i nämnda förordning har följande lydelse:

”De kvantiteter som överstiger det normala övergångslagret ... som inte har exporterats före den fastställda dagen och som därför inte har tagits bort från marknaden måste betraktas som saluförda på gemenskapens inre marknad och som importerade från tredje land. Under dessa omständigheter bör det fastställas att ett belopp skall utkrävas som motsvarar den importavgift som gäller för den aktuella produkten den sista dagen i den tidsfrist som fastställts för export. Den jordbruksomräkningskurs som gäller samma dag skall tillämpas vid omräkning av beloppet till nationell valuta.”

15 I artikel 3 i förordningen stadgas följande:

”1. De nya medlemsstaterna skall ... utföra en inventering av lager med socker och isoglukos i fri omsättning inom deras respektive territorier den 1 mars 1986 kl. 0.00.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 skall varje innehavare av en kvantitet socker ... på minst 3 000 kg ... i fri omsättning den 1 mars 1986 kl. 0.00 anmäla denna kvantitet till de behöriga myndigheterna före den 13 mars 1986.

...”

16 I artikel 4 i förordning nr 579/86 föreskrivs följande:

”1. Om kvantiteterna socker eller isoglukos i lager som konstateras vid en inventering som avses i artikel 3 för en ny medlemsstat överstiger den kvantitet som fastställts för denna i artikel 2.1, skall medlemsstaten säkerställa att en kvantitet som motsvarar skillnaden mellan den inventerade kvantiteten och den fastställda kvantiteten exporteras från gemenskapen före den ... 1 juli 1987, vad rör Portugal, ...

...

2. För de kvantiteter som ska exporteras enligt punkt 1 gäller följande:

...

c) Produkterna i fråga skall exporteras ... före den 1 juli 1987, vad gäller Portugal, från den nya medlemsstatens territorium där lagren har inventerats enligt punkt 1 och produkten skall ha lämnat gemenskapens geografiska territorium före den dagen.”

17 I artikel 5 i förordning nr 579/86 anges följande:

1. Med undantag för force majeure skall ... bevis för export som avses i artikel 4.1 läggas fram före den 1 september 1987 genom uppvisande av

- a) exportlicenser som utfärdats i enlighet med artikel 6 av det behöriga organet i den nya medlemsstaten i fråga,
- b) de dokument som fastställs i artiklarna 30 och 31 i [kommissionens förordning (EEG) nr 3183/80 av den 3 december 1980 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med import- och exportlicenser samt förutfastställselicenser för jordbruksprodukter (EGT L 338, s. 1)] för frisläppande av säkerheten.

2. Om det bevis som avses i punkt 1 inte läggs fram före angivet datum skall kvantiteten i fråga betraktas som saluförd på gemenskapens inre marknad.

...”

18 I artikel 7.1 i förordning nr 579/86 föreskrivs följande:

”För de kvantiteter som betraktas som saluförda på den inre marknaden i enlighet med artikel 5.2 skall ett belopp utkrävas som

- a) i fråga om socker, per 100 kg, motsvarar importavgiften som gäller den 30 juni 1987, vad rör Portugal, för vitsocker ..., ökad eller minskad beroende på omständigheterna i det enskilda fallet med det utjämningsbelopp vid anslutningen som gäller för vitt socker i den nya medlemsstaten i fråga vid detta datum, och

...”

19 Artikel 8.1 i denna förordning har följande lydelse:

”De nya medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för tillämpning av denna förordning och särskilt fastställa alla kontrollförfaranden som är nödvändiga för att utföra den inventering som fastställs i artikel 3 och för att uppfylla den exportförpliktelse som avses i artikel 4.1.”

20 I artikel 2.1 i förordning nr 1552/89 föreskrivs följande:

”Vid tillämpning av denna förordning skall gemenskapens anspråk på egna medel enligt artikel 2.1 a och b i beslut 88/376 anses fastställda så snart som medlemsstatens behöriga organ har underrättat den betalningsskyldige om det belopp som han skall betala. Sådan underrättelse skall lämnas så snart som den betalningsskyldige är känd och gemenskapens anspråk kan beräknas av de behöriga administrativa myndigheterna i enlighet med alla relevanta gemenskapsbestämmelser.”

21 I artikel 11 i förordning nr 1552/89 föreskrivs följande:

”En försening av en kreditering på det konto som avses i artikel 9.1 medför att den berörda medlemsstaten skall betala ränta till den räntesats som på förfallodagen är tillämplig på medlemsstatens penningmarknad för kortfristig finansiering, ökad med två procentenheter. Denna räntesats skall ökas med 0,25 procentenheter för varje månad som krediteringen försenas. Den ökade räntesatsen skall tillämpas på hela förseningsperioden.”

22 Artikel 17 i denna förordning har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att det belopp som motsvarar de enligt artikel 2 fastställda anspråken tillhandahålls kommissionen enligt denna förordning.

2. Medlemsstaterna fritas från skyldigheten att ställa belopp motsvarande fastställda anspråk till kommissionens förfogande endast om dessa belopp inte har uppburits på grund av force majeure. Medlemsstaterna fritas även från denna skyldighet i vissa särskilda fall när det efter en noggrann undersökning av alla relevanta omständigheter i det enskilda fallet visar sig att beloppen på lång sikt är omöjliga att uppbära på grund av skäl som inte kan tillskrivas medlemsstaterna. Dessa fall skall anges i den rapport som föreskrivs i punkt 3, om beloppen överstiger 10 000 [euro] omräknade till nationell valuta enligt den växelkurs som var tillämplig den första arbetsdagen i oktober i det föregående budgetåret; i denna rapport skall skälen anges till att medlemsstaten inte kunde tillhandahålla beloppen. Kommissionen får inom sex månader vid behov sända sina kommentarer till den berörda medlemsstaten.

...”

Det administrativa förfarandet

23 Den 26 juni 2003 bad Republiken Portugal kommissionen att med stöd av artikel 17.2 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1150/2000 av den 22 maj 2000 om genomförande av beslut 2000/597/EG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel (EGT L 130, s. 1) befria Portugal från skyldigheten att ställa ett belopp på 785 078,50 euro till denna institutions förfogande, vad rör konventionella resurser.

24 Enligt Republiken Portugal var det inte längre möjligt att driva in dessa avgifter sedan Supremo Tribunal Administrativo (högsta förvaltningsdomstolen) den 8 maj 2002 meddelat en dom om ogiltigförklaring av den anmodan om betalning som hade riktats till den betalningsskyldige den 25 oktober 1990. Betalningsanmodan avsåg egna medel avseende sockeröverskott för vilket inget bevis för export ingetts före den 1 september 1987, vilket är den tidfrist som anges i förordning nr 579/86.

25 Som svar på denna begäran bad kommissionen i skrivelser av den 17 december 2003 och den 20 februari 2004 de portugisiska myndigheterna om ytterligare upplysningar bland annat om varför nämnde gäldenär underrättats om den aktuella tullskulden först tre år efter det att denna tullskuld uppkom och varför Supremo Tribunal Administrativo ”ogiltigförklarat registreringen av denna skuld”.

26 Genom skrivelse av den 22 mars 2004 lämnade de portugisiska myndigheterna begärda upplysningar samt en kopia av Supremo Tribunal Administrativos dom av den 8 maj 2002 och Tribunal Tributário de Segunda Instâncias (skattedomstol i andra instans) dom av den 26 mars 1996. Det framgår av dessa upplysningar att det aktuella företaget inte hade ingett något bevis om export av de sockeröverskott företaget innehade och att företaget i enlighet med ett meddelande från tullmyndigheten i Funchal (Portugal) av den 16 oktober 1987 hade inbetalat ett belopp om 522 511,20 euro den 30 oktober 1987. De portugisiska myndigheterna genomförde nya kontroller och informerade därefter detta företag om att det tilläggsbelopp det var skyldigt att betala uppgick till 785 078,50 euro. Nämnda företag väckte talan mot beslutet i vilket det förpliktades att betala detta belopp. Målet överlämnades till Supremo Tribunal Administrativo vilken beslutade att inhämta ett förhandsavgörande innan den avgjorde målet angående ett antal tolkningsfrågor. Domstolen meddelade den 11 oktober 2001 beslut i målet William Hinton & Sons (C-30/00, EU:C:2001:536). Därefter, den 8 maj 2002, ogiltigförklarade Supremo Tribunal Administrativo slutgiltigt de portugisiska tullmyndigheternas fordran, med motiveringen att underrättelsen om det aktuella tilläggsbeloppet sänts ut vid en tidpunkt då denna fordran redan hade preskriberats.

- 27 Kommissionen meddelade i skrivelse av den 19 juli 2004 de portugisiska myndigheterna att deras begäran av den 26 juni 2003 om dispens från skyldigheten att tillhandahålla denna institution de egna medlen i fråga hade avslagits. Kommissionen meddelade även dessa myndigheter att den ansåg att Republiken Portugal inte styrkt att den inte kunde lastas för att det fastställda beloppet inte hade utkrävts. Kommissionen anmodade därför de portugisiska myndigheterna att ställa sammanlagt 785 078,50 euro till kommissionens förfogande före den 20 september 2004.
- 28 De portugisiska myndigheterna bad i skrivelse av den 29 november 2004 kommissionen att ompröva sin ståndpunkt.
- 29 Kommissionen avlog denna ansökan genom en skrivelse av den 28 juli 2006 och de portugisiska myndigheterna anmodades åter att omedelbart ställa det omtvistade beloppet till kommissionens förfogande. I sistnämnda skrivelse grundade kommissionen sin begäran på den omständigheten att det aktuella beloppet kvalificerats som ”intäkter från ... bidrag och avgifter som föreskrivs inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för socker”. En ytterligare begäran att det upplupna beloppet skulle ställas till kommissionens förfogande genom skrivelse av den 31 januari 2007 ledde inte heller till en positiv reaktion från de portugisiska myndigheternas sida.
- 30 Den 23 oktober 2007 sände kommissionen Republiken Portugal en formell underrättelse, i vilken kommissionen förklarade varför den inte delade denna medlemsstats ståndpunkt, nämligen att den ”vägrar att beteckna dessa avgifter som gemenskapernas egna medel”. I denna formella underrättelse förklarade kommissionen också varför den anser att nämnda avgifter ”utgör gemenskapernas egna medel”.
- 31 I nämnda formella underrättelse underströk kommissionen att det visserligen är ”uppenbart att varken de portugisiska myndigheterna eller kommissionen kan bortse från den dom som Supremo Tribunal Administrativo meddelat”, men att detta avgörande ”direkt rör förhållandet mellan näringsidkaren och de nationella myndigheterna ... inte påverkar medlemsstatens skyldigheter vad avser gemenskapernas egna medel”.
- 32 I samma formella underrättelse erinrade kommissionen om att Republiken Portugal ”enligt artikel 254 i anslutningsakten var skyldig att på egen bekostnad eliminera sitt sockeröverskott” och underströk att ”de portugisiska myndigheterna borde ha sett till att överskottet exporterades (i enlighet med artikel 4 i förordning nr 579/86)”. Kommissionen tillade att myndigheterna ”vad avser de kvantiteter som ska exporteras, borde ha krävt in de avgifter som fastställts i enlighet med artikel 8.3 c i förordning nr 3771/85 ... och artikel 7.1 a i förordning nr 579/86 och borde ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att tillämpa nämnda lagstiftning (i enlighet med artikel 8 i sistnämnda förordning)”.
- 33 Kommissionen uppmanade även Republiken Portugal att snarast möjligt ställa 785 078,50 euro till kommissionens förfogande, för att undvika att dröjsmålsrätten blir för omfattande i enlighet med artikel 11 i förordning nr 1150/2000 och anmodade, med tillämpning av artikel 226 EG, denna medlemsstat att yttra sig i detta ärende senast två månader från det att Portugal mottog ovannämnda formella underrättelse.
- 34 De portugisiska myndigheterna besvarade genom skrivelse av den 8 februari 2008 denna formella underrättelse, varvid de gjorde gällande att de den 26 juni 2003 ”meddelat kommissionen sin begäran om att inte behöva ställa egna medel till förfogande ..., eftersom de betecknat beloppet i fråga som en avgift” och att ”med hänsyn till förstainstansrättens dom av den 7 december 2004 i mål T-240/02, Koninklijke Coöperatie Cosun mot kommissionen [(EU:T:2004:354)] [hade] de portugisiska myndigheternas bedömning ifrågasatts ... [och att] tolkningen i denna dom senare bekräftats av domstolen i dess dom av den 26 oktober 2006 i mål C-68/05 P, Koninklijke Coöperatie Cosun mot kommissionen (EU:C:2006:674)”. Dessa myndigheter underströk att ”det framgår nämligen av dessa två domar (även om de rör belopp som uppburits för icke exporterat socker) att det upplupna

beloppet enligt artikel 7.1 a i förordning nr 579/86, inte [kunde] betecknas som en 'avgift', eftersom beloppet ... [hade] andra syften än vad som är fallet med importavgifter och [att] avgiften endast [användes] som beräkningsgrund”.

- 35 De portugisiska myndigheterna preciserade i nämnda skrivelse att ”kommissionen först i sin skrivelse av den 28 juli 2006 för första gången betecknat det aktuella beloppet som 'avgifter som föreskrivs inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för socker', i den mening som avses i artikel 2 i rådets beslut 2000/597/EG, Euratom av den 29 september 2000 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel (EGT L 253, s. 42) ...”, vilket är en beteckning som portugisiska myndigheterna invänt emot och därvid förklarat sina invändningar.
- 36 Den 2 februari 2009 sände kommissionen Republiken Portugal ett motiverat yttrande, i vilket den avfärdade dessa myndigheters argument.
- 37 Kommissionen erinrade härvid om att det framgår av gemenskapslagstiftningen att de aktuella beloppen ingår i gemenskapens egna medel och att medlemsstaterna inte har rätt att förfoga över dem, vilket i sin tur innebär att det saknar betydelse hur medlemsstaterna betecknar dessa belopp. Kommissionen bekräftade också sin ståndpunkt att ”det aktuella beloppet borde ha betecknats som 'avgifter som föreskrivs inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för socker', i den mening som avses i artikel 2 led a i beslut [85/257]».
- 38 Kommissionen uppmanade även den portugisiska regeringen att inom två månader från delgivningen av det motiverade yttrandet vidta nödvändiga åtgärder för att följa detsamma.
- 39 Den 28 oktober 2011 tillställde kommissionen Republiken Portugal ett kompletterande motiverat yttrande, i vilket den bekräftade vad som sagts i det motiverade yttrande som den 2 februari 2009 tillställdes denna medlemsstat, och kommissionen meddelade de portugisiska myndigheterna att ”två uppenbara sakfel upptäckts i det motiverade yttrandet ... och att dessa måste rättas genom förevarande kompletterande motiverade yttrande av hänsyn till rättssäkerhet och klarhet”.
- 40 Kommissionen rättade dessa sakfel i punkterna 11 och 12 i det kompletterande motiverade yttrandet, enligt följande: ”Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 10 EG, artikel 254 i anslutningsakten, artikel 7 i beslut 85/257, artiklarna 4, 7 och 8 i förordning nr 579/86, artikel 2 i förordning nr 1697/79 samt artiklarna 2, 11 och 17 i förordning nr 1552/89, genom att de portugisiska myndigheterna har underlåtit att, som gemenskapens egna medel, överföra 785 078,50 euro för avgifter avseende icke-exporterade sockeröverskott till följd av [Republiken Portugals] anslutning till [Europeiska gemenskapen].
- 41 I det kompletterande motiverade yttrandet anmodade kommissionen på nytt Republiken Portugal att uppfylla sina skyldigheter inom två månader från det att Portugal mottog detsamma.
- 42 Den 6 februari 2012 besvarade de portugisiska myndigheterna det kompletterande motiverade yttrandet. De vidhöll sina argument och meddelade att de bestred ”de argument som det motiverade yttrandet bygger på och som kommissionen [vidhållit] i det kompletterande motiverade yttrandet”.
- 43 Kommissionen ansåg inte att denna medlemsstats svar var tillfredsställande och beslutade därför att väcka förevarande talan med stöd av artikel 258 FEUF.

Yrkandet om att det muntliga förfarandet ska återupptas

- 44 Genom skrivelse av den 18 mars 2014 har Republiken Portugal yrkat att det muntliga förfarandet ska återupptas, eftersom generaladvokaten inte beaktat alla Portugals argument i frågan huruvida de aktuella beloppen ska kvalificeras som Europeiska unionens egna medel samt, vad avser bedömningen huruvida portugisiska myndigheterna visat rimlig omsorg, grundat sig på uppgifter som Republiken Portugal inte fått tillfälle att yttra sig över vid domstolen.
- 45 I Europeiska unionens domstols stadga och domstolens rättegångsregler föreskrivs inte någon möjlighet för parterna att inkomma med yttranden över generaladvokatens förslag till avgörande (se dom Stichting Natuur en Milieu m.fl., C-266/09, EU:C:2010:779, punkt 28).
- 46 Enligt artikel 83 i domstolens rättegångsregler får domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, när som helst, genom särskilt uppsatt beslut, besluta att den muntliga delen av förfarandet ska inledas eller återupptas, bland annat om domstolen anser att den inte har tillräcklig kännedom om omständigheterna i målet, eller om en part, efter det att den muntliga delen har förklarats avslutad, har lagt fram en ny omständighet som kan ha ett avgörande inflytande på målets utgång, eller om målet ska avgöras på grundval av ett argument som inte har avhandlats mellan parterna eller de berörda.
- 47 Domstolen finner, efter att ha hört generaladvokaten, att den i förevarande fall förfogar över alla uppgifter som är nödvändiga för att avgöra förevarande mål och att det inte är aktuellt att pröva ett argument som inte har avhandlats vid domstolen.
- 48 Yrkandet om att det muntliga förfarandet ska återupptas ska följaktligen avslås.

Prövning av talan

- 49 Det är utrett att beloppet på 785 078,50 euro inte ställts till kommissionens förfogande vid den tidpunkt som fastställts i det motiverade yttrandet, det vill säga den 2 april 2009.
- 50 Det är ostridigt att detta belopp har beräknats enligt artiklarna 4, 7 och 8 i förordning nr 579/86.
- 51 Kommissionen och Republiken Portugal har motsatt sig klassificeringen av den avgift som föreskrivs i artikel 8.3 c i förordning nr 3771/85, vilken ska tas ut om förfarandet för avyttring av överskottsprodukterna inte har följts. I artikel 7.1 i förordning nr 579/86 betecknas denna avgift helt enkelt som "belopp". Ett sådant uttryck ger inte i sig själv någon vägledning i frågan huruvida denna avgift ingår bland gemenskapernas egna medel eller inte.
- 52 Kommissionen har understrukit att denna avgift utgör en avgift som föreskrivs inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för socker, i den mening som avses i artikel 2 a i beslut 85/257 och artikel 2.1 a i beslut 88/376 och att den ingår bland gemenskapernas egna medel.
- 53 För att komma fram till denna slutsats utgick kommissionen från vad som fastställts i tribunalens dom Koninklijke Coöperatie Cosun/kommissionen (EU:T:2004:354) och domstolens dom Koninklijke Coöperatie Cosun/kommissionen (EU:C:2006:674). Unionsdomstolarna har i dessa domar förklarat att nämnda avgift inte kan betecknas som en importavgift.
- 54 Kommissionens bedömning att det är fråga om egna medel är korrekt.
- 55 I artikel 1 i förordning nr 3771/85 anges nämligen att denna förordning bestämmer de allmänna reglerna för tillämpning av artikel 254 i anslutningsakten. I denna bestämmelse föreskrivs inte bara att varje lager av produkter som är i fri rörlighet på Portugals territorium den 1 mars 1986 och som

kvantitetsmässigt överskrider vad som kan anses motsvara ett normalt försäljningslager måste elimineras av Portugal på landets bekostnad, utan också att kriterierna för vad som är ett normalt övergångsförsäljningslager ska fastställas för varje produkt på grundval av de speciella kriterierna och målen för varje gemensam organisation av marknaden.

- 56 Såsom domstolen konstaterat i punkt 54 i beslutet i målet *William Hinton & Sons* (EU:C:2001:536) är syftet med artikel 254 i anslutningsakten att säkerställa Republiken Portugals övergång från det gamla systemet till den gemensamma jordbrukspolitikens system. I artikeln uppställs gränser för detta ändamål inom vilka avsättningen för vissa varor i fri omsättning inom det portugisiska territoriet den 1 mars 1986 inte kan bekostas av gemenskapen vid denna tidpunkt.
- 57 Vad rör de allmänna reglerna för tillämpning av denna artikel 254 föreskrivs i artikel 8.3 c i förordning nr 3771/85 att tillämpningsföreskrifterna för denna förordning, som ska bestämmas med tillämpning av det förfarande som föreskrivs i bestämmelserna om den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna, bland annat ska innefatta påförande av skatt i de fall när den som berörs inte iakttagit förfarandet för avyttring av överskottsprodukterna. Den huvudsakliga metod som föreskrivs i förordning nr 579/86 för avvecklingen av det överskjutande sockerlager som konstaterats i Portugal utgörs av export av lagret inom en bestämd tidsfrist. Sker inte sådan export inom tidsfristen, påförs enligt artikel 7.1 i samma förordning ett belopp som motsvarar den importavgift som per den 30 juni 1987 gäller för vitsocker (se, för ett liknande resonemang, beslut *William Hinton & Sons*, EU:C:2001:536, punkt 56).
- 58 Dessutom och oberoende av denna juridiska kontext medges att avyttring av ett överskott för vissa jordbruksprodukter eller bibehållande av normala lager av dessa produkter på marknaden är ett typiskt syfte med den gemensamma jordbrukspolitiken och att åtgärder för att uppnå detta syfte ingår i denna politik. Sådana åtgärder – och den avgift som föreskrivs i artikel 8.3 c i förordning nr 3771/85 är en sådan åtgärd – ska, om inte annat föreskrivs i unionsrätten, anses ingå i den gemensamma organisationen av marknaden i fråga, i förevarande fall sockermarknaden.
- 59 Som rättslig grund för förordning nr 579/86, om närmare bestämmelser om lagren av sockerprodukter per den 1 mars 1986 i Spanien och Portugal anges vidare inte bara anslutningsakten och förordning nr 3771/85, utan även rådets förordning (EEG) nr 1785/81 av den 30 juni 1981 om den gemensamma organisationen av marknaden för socker (EGT L 177, s. 4).
- 60 Republiken Portugal har invänt mot denna beteckning – att det är fråga om egna medel – men domstolen har inte övertygats av Portugals argument i denna fråga.
- 61 För det första hävdar denna medlemsstat att det i anslutningsakten tydligt anges vilka intäkter som ska anses som "egna medel", och att den aktuella avgiften inte finns med i denna uppräkningslista. Portugal har härvid särskilt hänvisat till artiklarna 371 och 372 i anslutningsakten.
- 62 Domstolen anser inte att Republiken Portugals hänvisning till dessa artiklar är relevant. I artikel 371 i anslutningsakten föreskrivs nämligen att beslut 85/257 ska tillämpas i enlighet med artiklarna 372-375 i samma rättsakt. I artikel 372 första stycket i anslutningsakten preciseras att de inkomster som betecknas som "jordbruksimportavgifter" och som avses i beslut 85/257 "också innefattar inkomster från varje belopp som konstaterats vid import i handel" mellan Portugal och övriga medlemsstater och mellan Portugal och tredje land, utan att gemenskapens egna inkomster begränsas till att endast omfatta "jordbruksavgifter". Denna ordalydelse innebär att artikel 372 första stycket i anslutningsakten inte utesluter uppbörd av andra egna inkomster än "jordbruksavgifter".
- 63 Republiken Portugal anser att den rättsliga grunden för den avgift som föreskrivs i artikel 7.1 i förordning nr 579/86 uteslutande är artikel 254 i anslutningsakten och förordning nr 3771/85, varvid hänvisningen till förordning nr 1785/81 i förordning nr 579/86 endast omfattar vissa bestämmelser i

densamma, såsom artikel 2.2 och artikel 4.2 b. Portugal har hänvisat till punkt 54 i beslut William Hinton & Sons (EU:C:2001:536) som en omständighet som visar att det är fråga om att genomföra anslutningsakten.

- 64 Republiken Portugal har dock inte förklarat varför förordning nr 1785/81 endast ska anses utgöra den rättsliga grunden för vissa bestämmelser i förordning nr 579/86. Portugal anger de bestämmelser som det hänvisas till i punkt 63 ovan som exempel. Vad rör hänvisningen till punkt 54 i beslut William Hinton & Sons (EU:C:2001:536) konstaterar domstolen att denna punkt snarare stöder kommissionens argument. Anslutningsfördraget och anslutningsakten är nämligen inte endast till för att verkställa den juridiska och politiska rättsakt varigenom en sökandestat blir medlem av gemenskapen, utan syftar även till att bestämma villkoren för hur den nya medlemsstaten ska agera under övergångsperioden. Övergången till den gemensamma jordbrukspolitiken kan leda till att den nya medlemsstaten omedelbart eller inom en viss tidfrist måste tillämpa relevant unionslagstiftning eller vissa delar av densamma.
- 65 Republiken Portugal stöder sig på budgetförordningen av den 21 december 1977 för Europeiska gemenskapernas allmänna budget (EGT L 356, s. 1), enligt vilken alla inkomster ska medföra att en artikel i budgeten tillgodogörs eller belastas, och har förklarat att den aktuella avgiften inte medfört att en artikel tillgodogörs eller belastas i budgeten för åren 1987–1989 eller senare.
- 66 Domstolen konstaterar att tvisten rör Republiken Portugals vägran att till kommissionens förfogande ställa ett belopp som kommissionen anser ingå i gemenskapernas egna medel. Det måste i detta sammanhang göras åtskillnad mellan beslut 85/257, som är en budgetåtgärd med syfte att fastställa vilka egna medel som ska tas upp i unionsbudgeten och de skatter och avgifter som gemenskapslagstiftaren bestämmer med stöd av sin behörighet enligt EG-fördragets bestämmelser om den gemensamma jordbrukspolitiken (se, för ett liknande resonemang, dom *Amylum/rådet*, 108/81, EU:C:1982:322 punkt 32; *Zuckerfabrik Süderdithmarschen och Zuckerfabrik Soest*, C-143/88 och C-92/89, EU:C:1991:65, punkt 40, samt beslut *Isera & Scaldis Sugar m.fl.*, C-154/12, EU:C:2013:101, punkt 31). Såsom generaladvokaten anmärkt i punkt 79 i sitt förslag till avgörande kräver inte uppbörden av det upplupna beloppet enligt artikel 8.3 c i förordning nr 3771/85 och artikel 7.2 i förordning nr 579/86 att en rubrik i gemenskapernas budget krediteras.
- 67 Republiken Portugal har slutligen hävdats att det följer av artikel 6.3 i kommissionens förordning (EG) nr 60/2004 av den 14 januari 2004 om övergångsåtgärder inom sockersektorn med anledning av Tjeckiens, Estlands, Cyperns, Lettlands, Litauens, Ungerns, Maltas, Polens, Sloveniens och Slovakien anslutning (EUT L 9, s. 8), och artikel 12.3 i kommissionens förordning (EG) nr 1832/2006 av den 13 december 2006 om övergångsåtgärder inom sockersektorn med anledning av Bulgariens och Rumäniens anslutning (EUT L 354, s. 8) att belopp som är av samma art som de här aktuella krediteras dessa medlemsstaters nationella budget, och att de således inte ska anses utgöra egna medel.
- 68 Såsom kommissionen understrukit kan dessa förordningar inte beaktas, eftersom de antagits efter den tidpunkt som är avgörande för bedömningen av kommissionens talan och under andra förhållanden. Kommissionen har även rätt i sitt påpekande att unionslagstiftaren har full frihet i hur denne avgränsar och betecknar de åtgärder som vidtas.
- 69 Mot denna bakgrund utgör den avgift som föreskrivs i artikel 8.3 c i förordning nr 3771/85 och artikel 7.1 i förordning nr 579/86 en avgift som föreskrivs inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för socker, i den mening som avses i artikel 2 a i beslut 85/257 och artikel 2 a i beslut 88/376. Republiken Portugal var således skyldig att ställa detta belopp till kommissionens förfogande.
- 70 Kommissionen har i sin talan även yrkat att domstolen ska förklara att Republiken Portugal har åsidosatt artikel 2 i förordning nr 1697/79.

- 71 Det ska härvid påpekas att enligt artikel 1 i nämnda förordning fastslås i förordningen regler för de behöriga myndigheternas uppbörd i efterhand av import- eller exporttullar. Enligt artikel 2.1 första stycket i denna förordning ska de behöriga myndigheterna, om de konstaterar att gäldenären inte har debiterats hela eller en del av den import- eller exporttull som enligt lag ska betalas för varor som har deklarerats i ett tullförfarande som medför skyldighet att betala sådana tullar, inleda ett förfarande för att uppbära de tullar som inte har erlagts.
- 72 Av dessa bestämmelser framgår att dessa förordningar endast är tillämpliga om det belopp som ska krävas in utgör en import- eller exporttull.
- 73 Det aktuella beloppet utgör emellertid inte en import- eller exporttull. Enligt artikel 7.1 a i förordning nr 579/86 utgör beloppet nämligen inte en import- eller exporttull, utan endast ett belopp som ska motsvara importavgiften för socker. Det framgår dessutom av denna bestämmelse, jämförd med artikel 5.2 i samma förordning, att den omständighet som gör att beloppet ska betalas inte är import eller export, utan avsaknad av bevis på att överskottskvantiteter inte har exporterats per den 1 september 1987.
- 74 Domstolen erinrar om att i domarna i målen Koninklijke Coöperatie Cosun/kommissionen (EU:T:2004:354, punkt 38) och Koninklijke Coöperatie Cosun/kommissionen, (EU:C:2006:674, punkterna 38-43) har unionsdomstolarna konstaterat att det belopp som ska betalas med anledning av att C-socker inte exporterats, i den mening som avses i förordning nr 1785/81 och kommissionens förordning (EEG) nr 2670/81 av den 14 september 1981 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för sockerproduktion utöver kvoten (EGT L 262, s. 14), inte utgör en import- eller exporttull eller en avgift med motsvarande verkan eller jordbruksavgift för import eller export, det vill säga en avgift.
- 75 Kommissionen har i sin ansökan medgett att den omständighet som gör att detta belopp ska betalas i hög grad liknar den omständighet som gör att det belopp som föreskrivs i artikel 7.1 a i förordning nr 579/86 ska betalas.
- 76 Kommissionen anser av samma anledning att eftersom den aktuella avgiften inte kan betecknas som en import- eller exporttull enligt den rättspraxis det hänvisas till i punkt 74 ovan, utgör den en avgift som föreskrivs inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för socker.
- 77 Förordning nr 1697/79 är således inte tillämplig i detta mål, vilket också innebär att tidfristen på tre år för återkrav i artikel 2.1 andra stycket i samma förordning inte heller är tillämplig.
- 78 Republiken Portugals argumentation går i huvudsak ut på att det inte längre är möjligt att återkräva det aktuella beloppet, eftersom gäldenärsbolagets skuld har preskriberats och medlemsstaten inte har begått något fel som gör den ansvarig för att tidfristen på tre år har löpt ut.
- 79 Domstolen vill härvid påpeka att enligt artikel 17.2 i förordning nr 1552/89, som kommissionen har hänvisat till, fritas medlemsstaterna från skyldigheten att ställa belopp motsvarande fastställda anspråk till kommissionens förfogande endast om dessa belopp inte har uppburits på grund av force majeure eller om uppbörden visar sig vara omöjlig på grund av skäl som inte kan tillskrivas medlemsstaterna (se, för ett liknande resonemang, dom kommissionen/Danmark, C-392/02, EU:C:2005:683, punkt 66).
- 80 Det är utrett att de behöriga portugisiska myndigheterna den 25 oktober 1990 sänt en skrivelse till gäldenärsbolaget med en anmodan om att bolaget ska betala det förfallna beloppet. Domstolen behöver inte ens pröva huruvida Republiken Portugal fram till den 25 oktober 1990 agerat med nödvändig omsorg för att fastställa och kräva in skulden i fråga, eftersom det står klart att denna medlemsstat därefter och fram till utgången av den tidfrist som anges i det kompletterande motiverade yttrandet inte har styrkt force majeure eller att det var omöjligt för Portugal att ställa beloppet till kommissionens förfogande på grund av skäl som inte kan tillskrivas nämnda

medlemsstat, utan endast anfört juridiska argument som visat sig sakna stöd. Portugal har inte ens försökt kräva in det aktuella beloppet på den rättsliga grund som gör att preskriptionsfristen inte har gått ut.

81 Kommissionens talan ska således bifallas, utom i den del det görs gällande att Republiken Portugal åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 2 i förordning (EEG) nr 1697/79.

82 Mot denna bakgrund konstaterar domstolen att

— Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 10 EG, artikel 254 i anslutningsakten, artikel 7 i beslut 85/257, artiklarna 4, 7 och 8 i förordning nr 579/86 samt artiklarna 2, 11 och 17 i förordning nr 1552/89, genom att inte till kommissionen överföra 785 078,50 euro för avgifter avseende icke-exporterade sockeröverskott till följd av Republiken Portugals anslutning till Europeiska gemenskapen, och

— att talan ska ogillas i övrigt.

Rättegångskostnader

83 Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Portugal ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Portugal till största delen har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

1) **Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 10 EG, artikel 254 i Akt om anslutningsvillkoren för Konungariket Spanien och Republiken Portugal och anpassningarna av fördragen, artikel 7 i rådets beslut 85/257/EEG, Euratom av den 7 maj 1985 om systemet för gemenskapernas egna medel, artiklarna 4, 7 och 8 i kommissionens förordning (EEG) nr 579/86 av den 28 februari 1986 om närmare bestämmelser om lagren av sockerprodukter per den 1 mars 1986 i Spanien och Portugal, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EEG) nr 3332/86 av den 31 oktober 1986, och artiklarna 2, 11 och 17 i rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1552/89 av den 29 maj 1989 om genomförande av beslut 88/376/EEG, Euratom om systemet för gemenskapernas egna medel, genom att ha underlåtit att ställa ett belopp om 785 078,50 euro, för avgifter avseende icke exporterade sockeröverskott, till följd av Portugals anslutning till Europeiska gemenskapen, till Europeiska kommissionens förfogande.**

2) **Talan ogillas i övrigt.**

3) **Republiken Portugal ska ersätta rättegångskostnaderna.**

Underskrifter